

Forord til Konkurrenceberetningen for 2021

af Margrethe Vestager, ledende næstformand og konkurrencekommissær

Desværre fortsatte pandemien med at gøre sig bemærket i 2021 – både med hensyn til vores sundhed og vores økonomi. Og da det endelig så ud til, at vi var ved at vende tilbage til en normaltilstand, ramte endnu et chok verden i februar 2022 – denne gang Ruslands invasion af Ukraine. Den Europæiske Union står sammen med det ukrainske folk og dets regering og har indført sanktioner mod Rusland og yder bistand, hvor der er behov for det. Foruden de menneskelige tab og de omfattende fysiske ødelæggelser er Ukraines økonomi i kraftigt fald.

Konflikten påvirker fortsat EU's økonomi, og Kommissionen har handlet hurtigt for at afbøde virkningerne ved at vedtage midlertidige kriserammebestemmelser for statsstøtte for at muliggøre den nødvendige offentlige støtte til virksomhederne, samtidig med at det indre markeds integritet bevares. Kriserammebestemmelserne blev vedtaget kun en måned efter, at krigen brød ud, og er et eksempel på, hvordan konkurrencepolitikken kan anvendes til hurtigt at reagere på behov oven på eksterne økonomiske chok.

I 2021 gjorde Kommissionen betydelige fremskridt med sin revision af centrale forordninger, retningslinjer, rammebestemmelser og meddelelser for at sikre, at de fortsat er egnede til formålet. Efter den offentlige høring i 2021 om udkastet til en revideret vertikal gruppefritagelsesforordning og reviderede vertikale retningslinjer vedtog Kommissionen den nye forordning og de nye retningslinjer i maj 2022. Gruppefritagelsesforordningen for vertikale aftaler fritager på visse betingelser aftaler mellem virksomheder, der er aktive på forskellige niveauer i produktions- eller distributionskæden. Den skaber en legalitetsformodning for visse aftaler, som dermed kan gruppefritages. De nye regler tilpasser denne legalitetsformodning, så den hverken er for gavmild eller for snæver.

Hvad angår statsstøttekontrollen var 2021 også et produktivt år. Kommissionen vedtog en forordning om udvidelse af anvendelsesområdet for den generelle gruppefritagelsesforordning og offentliggjorde retningslinjer for klima, miljøbeskyttelse og energi. Den vedtog også en revideret meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (IPCEI) samt en revideret meddelelse med retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer.

Sammen med Rådet og Europa-Parlamentet blev der også gjort en stor indsats for at bringe forordningen om digitale markeder nærmere på vedtagelse. Med hensyn til det videre lovgivningsmæssige arbejde fremlagde Kommissionen sit lovgivningsforslag i december 2020, og Rådet og Europa-Parlamentet nåede til politisk enighed i marts 2022. Det er et utrolig hurtigt forhandlingstempo for vedtagelsen af så vigtig en lovgivning.

Et andet af årets resultater var forslaget til forordning om udenlandske subsidier, der fordrejer det indre marked. Forordningen vil give Kommissionen nye beføjelser til at undersøge udenlandske subsidier til virksomheder, der er aktive i EU, og til at træffe afhjælpende foranstaltninger, hvor det er nødvendigt. Det vil være et vigtigt redskab til at opnå "konkurrenceevne gennem retfærdighed".

Det var også et travlt år, når det kommer til håndhævelse af reglerne. Under fuld overholdelse af de gældende sundhedsprotokoller gennemførte Kommissionen en række kontrolundersøgelser inden for rammerne af kartel- og monopolreglerne.

På kartelområdet pålagde Kommissionen virksomheder, der indgik i et kartel på markedet for nitrogenoxidrensningsteknologi til dieselmotorer, bøder på 875,2 mio. EUR. Kommissionen udstedte en

klagepunktsmeddelelse til Apple, hvori den foreløbigt konkluderede, at selskabet misbrugte sin dominerende stilling inden for distribution af apps til musikstreaming gennem sin App Store. Kommissionen fortsatte også sine undersøgelser af Amazon, Facebook og Google samt inden for lægemidler og forbrugsvarer.

Fusionsaktiviteterne fortsatte i et støt tempo. Kommissionen vedtog 396 afgørelser (mod 352 i 2020) og greb ind i 14 sager. Flere af de foreslåede fusioner blev godkendt med tilsagn efter indgående undersøgelser, f.eks. Danfoss' overtagelse af Eaton Hydraulics, og EssilorLuxotticas erhvervelse af GrandVision på markederne for optikprodukter (solbriller, linser og stel).

I 2021 godkendte Kommissionen en række statsstøtteforanstaltninger til støtte for den grønne omstilling i EU. Disse omfatter f.eks. 18 foranstaltninger til støtte for vedvarende energi og 7 til støtte for ren mobilitet. Kommissionen vedtog også en afgørelse om godkendelse af det andet vigtige projekt af fælleseuropæisk interesse vedrørende batterier. De midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte, der blev vedtaget i 2020, forblev i kraft i 2021 og blev tilpasset to gange, efterhånden som de økonomiske omstændigheder udviklede sig. I 2021 vedtog Kommissionen 514 afgørelser efter de midlertidige rammebestemmelser. Genopretnings- og resiliensfaciliteten blev operationel i februar 2021. Den anvendes til at finansiere reformer og investeringer i medlemsstaterne fra udbruddet af covid-19 i februar 2020 indtil den 31. december 2026. Genopretnings- og resiliensfaciliteten støtter offentlige investeringer og reformer i medlemsstaterne og hjælper dem med at håndtere de økonomiske og sociale konsekvenser af coronapandemien og lette den økonomiske genopretning og den grønne og den digitale omstilling. For at kunne modtage tilskud og lån har medlemsstaterne indsendt genopretnings- og resiliensplaner til Kommissionen. I 2021 bidrog statsstøttekontrollen til gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne for at sikre, at de er forenelige med statsstøttere reglerne. For at lette denne proces offentliggjorde Konkurrencegeneraldirektoratet praktisk vejledning til medlemsstaterne om deres statsstøtteanmeldelser under genopretnings- og resiliensfaciliteten og fortsatte med at bistå medlemsstaterne under processen.

Det er altid vigtigt at sikre konkurrenceprægede markeder og et velfungerende indre marked, men dette gælder i endnu højere grad i krisetider og i tider med store omvæltninger. Hvis det skal lykkes os at skabe en bæredygtig og modstandsdygtig genopretning, og hvis vi skal opfylde vores ambitiøse dagsorden for en grøn og digital fremtid, så har vi brug for de prissignaler, den konkurrencedynamik og den nytænkning, som konkurrenceprægede og velfungerende markeder kan levere. EU's konkurrencepolitik i 2021 har ydet et væsentligt bidrag til disse mål, og ved at revidere og ajourføre vores regelsæt sørger vi for, at det også vil være tilfældet i de kommende år. Hvis der er én ting, vi bør forvente, er det, at der vil opstå flere uventede begivenheder, som sætter fokus på smidighed, tilpasning og reform. Det vil ruste os til at møde disse fremtidige udfordringer med krum hals.